

Bu derginin tüm telif hakları
Ankara Serbest Muhasebeci Mali Müşavirler Odası'na Aittir.

ISSN 1308-3740

Bu dergide ileri sürülen fikirler makalelerin yazarlarına aittir.
Bu fikirler ASMMMO'nın görüşlerini yansıtmaz.

MUVU (JATS) Dergisi Ulakbim Dergipark arşivinde taranmaktadır. Ayrıca
Uluslararası Alan İndekslerinden
EBSCOHOST Business Source Complete'de
Ulusal İndekslerden ASOS İndeks'te taranmaktadır.
Yılda üç defa yayınlanan, uluslararası akademik ve hakemli bir dergidir.

Makale gönderme adresi
<http://dergipark.ulakbim.gov.tr/muvu>
ganitekurt@gmail.com

Yönetim Merkezi ve Yazışma Adresi: Ankara SMMM Odası

Kumrular Cad. No: 26 06440 Kızılay/Ankara

Telefon: 850 770 03 12

Belgeç: 312 231 71 17

e-posta: muvu@asmmmo.org.tr

Sayfa ve Kapak Tasarımı: Uğur MERMER

Baskı: Ziraat Gurup Matbaacılık

muvu

muhasebe ve vergi uygulamaları

MUHASEBE VE VERGİ UYGULAMALARI DERGİSİ

ASMMMO Adına Sahibi

Mehmet OKKALI

Genel Yayın Yönetmeni Ve Editör

Prof. Dr. Nalân AKDOĞAN

Sorumlu Yazı İşleri Müdürü

Prof. Dr. Ganite KURT

Editör Yardımcıları

Doç. Dr. Fevzi Serkan ÖZDEMİR

Yayın Türü

Yılda üç kez yayınlanan uluslararası hakemli, süreli yayın.

Copyright: Tüm hakları saklıdır. Bu kitabın tamamı ya da bir kısmı 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Yasası'nın ilgili hükümleri uyarınca, yazarın izni olmaksızın elektronik, mekanik, fotokopi ya da herhangi bir kayıt sistemiyle çoğaltılamaz, özetlenemez, yayınlanamaz, depolanamaz. Kaynak gösterilmek koşuluyla alıntı yapılabilir.

MUVU

muhasebe ve vergi uygulamaları

MUHASEBE VE VERGİ UYGULAMALARI DERGİSİ

Bilim Hakem Kurulu

Prof. Dr. Abdurahman AKDOĞAN
Prof. Dr. Nalân AKDOĞAN
Doç. Dr. Tamer AKSOY
Prof. Dr. Ali ALAGÖZ
Doç. Dr. Michael ALLES (Rutgers University, ABD)
Prof. Dr. Ata ATABEY
Prof. Dr. Zeynep ARIKAN
Prof. Dr. Sinan ARSLAN
Doç. Dr. Ümmühan ASLAN
Prof. Dr. Banu Esra ASLANERTİK
Doç. Dr. Erkan AYDIN
Prof. Dr. Ercan BAYAZITLI
Prof. Dr. Kamil BÜYÜKMİRZA
Prof. Dr. Nuran CÖMERT
Prof. Dr. Orhan ÇELİK
Prof. Dr. Turgut ÇÜRÜK
Doç. Dr. Yunus CERAN
Doç. Dr. Volkan DEMİR
Prof. Dr. Zeki DOĞAN
Prof. Dr. Banu DURUKAN
Prof. Dr. Ülkü ERGUN
Doç. Dr. Hakan ERKUŞ
Doç. Dr. Kadir GÜRDAL
Prof. Dr. Cemal İBİŞ
Prof. Dr. Mustafa İPÇİ
Prof. Dr. Selahattin KARABINAR
Prof. Dr. Semra KARACAER
Prof. Dr. Mevlüt KARAKAYA
Prof. Dr. Hasan KAVAL
Prof. Dr. Şükrü KIZILOT
Prof. Dr. Mehmet KOCAKULAH (University of Southern India, ABD)
Prof. Dr. Ganite KURT
Prof. Dr. Nihat KÜÇÜKSAVAŞ
Prof. Dr. Ömer LALİK
Prof. Dr. Beyhan MARŞAP
Doç. Dr. Supriti MISHRA (International Management Institute, Hindistan)
Prof. Dr. Can Şımga MUGAN

Prof. Dr. Ersan ÖZ
Doç. Dr. Fevzi Serkan ÖZDEMİR
Prof. Dr. Yıldız ÖZERHAN
Prof. Dr. Abitter ÖZULUCAN
Prof. Dr. Serdar ÖZKAN
Prof. Dr. Recep PEKDEMİR
Prof. Dr. Hou Shou PENG (National Taipei University, Tayvan)
Prof. Dr. Joshua RONEN (New York University, ABD)
Prof. Dr. Necdet SAĞLAM
Prof. Dr. Güven SAYILGAN
Prof. Dr. Seval SELİMOĞLU
Prof. Dr. Orhan SEVİLENGÜL
Prof. Dr. Türker SUSMUŞ
Prof. Dr. Fevzi SÜRMEİ
Prof. Dr. Necdet ŞENSOY
Prof. Dr. Hülya TALU
Prof. Dr. Yusuf Ziya TAŞKAN
Prof. Dr. Nergis TEK
Prof. Dr. Nilüfer TETİK
Prof. Dr. Semih Hüseyin TOKAY
Prof. Dr. Mehmet TOSUNER
Doç. Dr. Tuba UÇMA UYSAL
Prof. Dr. Selçuk USLU
Prof. Dr. Şaban UZAY
Doç. Dr. Hilmi ÜNSAL
Doç. Dr. Serap YANIK
Doç. Dr. Hilmi Erdoğan YAYLA
Doç. Dr. Seyfi YILDIZ
Prof. Dr. Mehmet YÜCE
Prof. Dr. Göksel YÜCEL
Prof. Dr. Süleyman YÜKÇÜ

SUNUŞ

Hesap verilebilirlik, karar alıcılarının ve uygulayıcıların yetkilerini kullanmalarından ve faaliyetlerinden dolayı sorumlu tutulmaları olarak tanımlanmaktadır. Kısaca karar alıcı mevkiinde olanlar aldıkları kararların sonucundan uygulayıcılar da uygulamalarının sonucundan sorumlu tutulurlar. Bu sorumluluk sürecine biz hesap verilebilirlik diyoruz. Hem karar alıcıların hem de bu kararları uygulayanların hakkaniyet içerisinde tarafsız bir şekilde hareket etmeleri sosyal sorumluluğun bir gereğidir.

Sanayi devriminin sonrası artan üretim ve ticaret dünya üzerinde güç kavramını da değiştirmiştir. Üretim ve ticaret yapamayan ülkeler yok olmuş, üretim ve ticaret yapan ülkeler ise hızla büyümüştür. Muhasebenin tarihi sanayi devriminin çok öncelerine gitmekle beraber sanayi devrimi ile birlikte işletmelerin ve devletin kaynaklarının nasıl sağlandığı ve nasıl harcandığının daha iyi hesaplanması gereği ortaya çıktı. Dolayısıyla hesap verilebilirliğin önemi arttı.

Muhasebe özü itibarıyla hesaplaşma olgusudur. Muhasebe meslek mensubu hem hesap veren hem de topluma karşı sosyal sorumluluğu olan bir meslektir.

Biz Meslek mensupları devamlı ve çok çeşitli kuruluşlara hesap vermekteyiz.

- 1- Müşteriye hesap veriyoruz,
- 2- Kamuya hesap veriyoruz,
- 3- Yatırımcı firmalara ve 3. Şahıslara hesap veriyoruz.

Şirket ortaklarına, şirket yetkililerine hesap veriyoruz.

Vergi Dairesine, Vergi Denetim Kuruluna, SGK'na, Sanayi Ticaret Bakanlığına, Çalışma Bakanlığına, Belediyelere, TUIK ve İşkur gibi bütün kamu kurum ve kuruluşlarına hesap veriyoruz.

Yatırımcı firmalara, kredi kuruluşlarına, Bankalara hesap veriyoruz. Genel başlıklar altında topladığımız bu hesap vermek zorunda olduğumuz kesimler geniş bir yelpazeye yayılmaktadır. Belki hesap vermediğimiz kesimleri saymamız daha kolay olurdu. Hesap verme işlemimiz konular itibarı ile de sınırlanmış değildir. Bizzat yatırımcı tarafından alınan yanlış yatırım kararlarından bile sorumlu tutulmakta, hesap vermeye zorlanmaktayız. Meslek mensubunun işverence yapılan ya-

tırımlara hiç dahil edilmemesi halinde bile “*bizi iyi yönlendirmedi*”
sitemi ve suçlaması ile karşı karşıya kalmaktayız.

Görüldüğü gibi hiç bir sektör bizim kadar hesap vermiyor. Ve mesuliyet altına girmiyor. Biz bu kadar hesap veriyoruz ve en ufak yanlışımızda 18 aydan 3 yıla varan hapis cezaları ve sorumluluk raporları ile karşı karşıya kalıyoruz.

Biz hesap vermekten asla kaçınmıyoruz, Ancak bu kadar hesabı verirken maddi ve sosyal haklarımızın daha iyi korunması için gerekli düzenlemelerin yapılması hususunda çalışmalara hem destek veriyoruz hem de çok önemsiyoruz.

Saygılarımızla,

Mehmet OKKALI

Ankara SMMM Odası Başkanı

editörden

Değerli MUVU Okuyucuları

Dergimizin 2014 yılının ikinci sayısında beş adet makaleyi sizlerin görüşlerinize sunuyoruz. Makalelerimiz teorik, araştırma ve uygulamaya dayalı olup hem akademisyenlerin, hem uygulamacıların yararlanaacağı çalışmalardır. Dergimiz Ulakbim Dergipark arşivde taranmaktadır.

Saygılarımla.

Prof Dr. Nalan AKDOĞAN

Muhasebe ve Vergi Uygulamaları

Dergisi Editörü

İçindekiler

Yrd.Doç.Dr. Ahmet GÖKGÖZ	HİSSE SENEDİ GERİ ALIM VE MUHASEBESİ	1
Doç.Dr. Hakan ERKUŞ Yrd.Doç.Dr. İbrahim AKSU Ebru TURAN	KAYNAK TÜKETİM MUHASEBESİNİN DİĞER MALİYET SİSTEMLERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI	15
Özlem TUNCER TOKUR Onur YÜKSEL Dr. A. Engin ERGÜDEN Doç.Dr. A.R.Zafer SAYAR	BİLGİ SİSTEMLERİ DENETİMİ, VERGİ DENETİMLERİNDE UYGULANABİLECEK BİLGİ SİSTEMLERİ DENETİMLERİ VE UYGULAMALARI-BİLGİ SİSTEM DENETİMLERİNİN MESLEK MENSUPLARININ ALGISI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	37
Yrd.Doç.Dr. Can Tansel KAYA Yrd.Doç.Dr. Ayşe Begüm ÖKTEN	KÜLTÜR OLGUSUNUN MUHASEBE HİLELERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	63
Yrd.Doç.Dr. İdris VARICI	MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI AÇISINDAN MUHASEBE TAHMİNLERİ	81

YAYIN KOŞULLARI VE YAZIM KURALLARI

I. BİÇİM

1. Bütün metinler; Times New Roman, 12 punto ile A4 kâğıdın tek yüzüne ve çift satır aralığı ile yazılmalıdır.
2. Metinler genellikle 7000 kelimeyi geçmeyecek şekilde ve konu ile araştırma metodunun izin verdiği ölçüde öz olmalıdır. Giriş, metin, sonuç ve kaynakça dâhil olmak üzere tüm başlıklar numaralandırılmalı ve koyu olmalıdır. Birinci derecedeki başlıkların “*tümü büyük harf*”, diğerlerinde “*sadece ilk harf büyük*” şeklinde olmalıdır.
3. Üst, alt ve her iki yandaki kenar boşlukları düzenleme ve çoğaltmayı kolaylaştıracak şekilde en az 2,5cm. olmalıdır.
4. Tarafsız bir değerlendirme yapılabilmesi için yazarlar metinde veya başvuru dâhilindeki deneysel test araçlarında kendilerini doğrudan veya dolaylı biçimde belli edecek şekilde davranmamalıdır. Tek çalışma yapanlar “biz” şeklinde vurgu yapmamalıdır.
5. Çalışmanın başlığı, yazarın adı, unvanı ve bağlı olduğu kuruluş, e-mail adresi, olası teşekkür notları ve yazarın verileri paylaşmak isteyip istemediğini belirten dipnotu içeren bir kapak sayfası oluşturulmalıdır.

Sayfa numaralandırma: Tablolar, ekler ve kaynakça da dâhil olmak üzere bütün sayfalar sıralı biçimde numaralandırılmalıdır.

- *Numaralar:* Birden ona kadar olan rakamlar; tablo ve listelerde kullanılması, matematiksel, istatistikî veya teknik birim ve miktarların (uzaklık, ağırlık vs.) belirtilmesi hariç yazı ile yazılmalıdır. Diğer tüm sayılar nümerik olarak gösterilmelidir. Örneğin: üçüncü gün, 3 km., 30 yıl.
- *Yüzdeler ve kesirler:* Teknik olmayan kopyada metin içerisinde yüzde kelimesi kullanılmalıdır.
- *Denklemler:* Denklemler parantez içerisinde numaralandırılarak sağa yaslı olarak yer almalıdır.
- *Kısa çizgi:* Tek kelimeleri birleştirmek veya kullanımı netleştirmek için kısa çizgi kullanılır.
- *Anahtar kelimeler:* Özet, endekslemeye yardımcı olacak 4 anahtar kelimeyi de içermelidir.

II. ÖZET/GİRİŞ

Makale *Türkçe* ve *İngilizce* başlığı taşınmalıdır. Ortalama 100 kelimedenden oluşan *Türkçe* ve *İngilizce* özet, metin öncesinde ayrı bir sayfada yer almalıdır. Özet okuyucu metnin başlığı, metodu ve bulguları hakkında kısaca bilgilendirmelidir. Anahtar kelimeler ve veri kullanılabilirlik açıklaması özeti takip etmelidir.

Çalışma metni, çalışmanın amacı, metodolojisi ve bulguları hakkında daha fazla detay sağlayan “1. Giriş” başlıklı bir bölümle başlamalıdır. Özet ve giriş görece olarak teknik olmamakla beraber konu hakkında bilgili bir okuyucunun çalışmanın katkısını anlayabileceği netlikte olmalıdır. Sadece metnin adı özet sayfasında yer almalıdır.

III. TABLO VE ŞEKİLLER

Yazar şu noktalara dikkat etmelidir:

1. Her tablo ve şekil ayrı bir sayfada görünmeli ve metnin sonuna yerleştirilmelidir. Her biri bir numaraya ve içeriği tam olarak belirten bir başlığa sahip olmalıdır. Tablo ve şekiller her değişkeni açıklayabilmelidir. Başlık ve tanımlar, okuyucunun metne bakmadan tablo veya şekli anlayabileceği kadar yeterli detaylandırılmış olmalıdır.
2. Her grafiğin referansı metinde yer almalıdır.
3. Yazar her grafiğin metnin neresine ait olduğunu göstermelidir.
4. Grafiklerin içeriği metne bakılmadan önemli biçimde anlaşılabilir.
5. Kaynak satır ve notları gerektiğinde eklenmelidir.

IV. ATIFTA BULUNMA

Kaynakçada belirtilen çalışmalara bağlı olunmalı ve atıfta bulunulacak çalışma için “yazar-tarih” sistemi kullanılmalıdır. Alınan çalışmanın ilgili sayfa numaralarının belirtilmesine çalışılmalıdır.

1. Metin içinde atıflar şu şekilde yapılmalıdır: yazarın soyadı ve tarih, virgül konulmadan ve parantez içerisinde (Akdoğan 2005), sayfa no varsa (Akdoğan 2005, 145); iki yazar olursa (Akdoğan ve Sevilengül 2007, 58), ikiden fazla yazar varsa (Karacabey ve diğerleri 2006, 124). İki çalışmadan alıntı yapılırsa (Karan 2003, 54; Karacabey 2001, 27); aynı yazarın iki veya daha fazla çalışmasından alıntı yapılırsa (Karatepe 2003, 2006).

2. Kaynakçada aynı yazarın aynı yıl içerisinde yayınlanmış birden fazla çalışması

olduğu durumlarda a,b, ek olarak yılın sonuna yazılmalıdır. (Sayılğan 2002a, 37)

3. Bir yazarın adının metin içerisinde geçmesi halinde atıfta tekrar isim belirtmeye gerek

yoktur. Örneğin: “Çelik (1999, 67) diyor ki...”

4. Kurumlar adına yapılan çalışmalarda imkân varsa kısaltma veya kısa başlıklar kullanılmalıdır. (SPK Aylık Bülteni Ocak 2007)

5. Eğer hukuki mevzuat, yasal anlaşma veya mahkeme kararlarına atıfta bulunulacaksa hukuk çalışmaları ile ilgili atıfta bulunma kuralları kullanılmalıdır.

KAYNAKÇA

Her çalışmada sadece atıfta bulunulan çalışmaları içeren bir kaynak listesi bulunmalı

ve aşağıdaki bilgileri içermelidir:

1. Kaynaklar ilk yazarın soyadı veya kurumun adına göre alfabetik biçimde sıraya

konulmalıdır.

2. Yazarların tam adı yerine ismin baş harfleri kullanılmalıdır.

3. Yazarın adının hemen arkasından yayının tarihi yer almalıdır.

4. Dergi başlıkları kısaltılmış olmamalıdır.

5. Aynı yazarların aynı yıl içerisindeki çalışmaları yılın arkasından harf ve-rilecek şekilde

belirtilmelidir.

Örnek kaynak gösterimleri:

Akdoğan, N. ve O. Sevilengül. 2007. Tekdüzen Muhasebe Sistemi Uygula-ması. Yenilenmiş ve Genişletilmiş 12. Baskı Ankara: Gazi Kitabevi

Demsky, J.S. ve D.E.M. Sappington. 1989. "Hierarchical Structure and Res-ponsibility Accounting" Journal of Accounting Research 27 (Spring): 40-58

Dipnotlar: Dipnotlar atıf yapmak için kullanılmalıdır. Ancak metin içeri-sinde kullanıldığı takdirde metnin bütünlüğünü bozacak nitelikteki bilgiler dipnot olarak kullanılmalı ve metinden daha uzun olmamalıdır. Dipnotlar metin boyunca üst simge şeklinde numaralandırılarak ilerlemelidir. Dipnot metni tek satır aralığıyla sayfa altında yer almalıdır.

VI. METİNLERİN TESLİMİ

Yazarlar şu kurallara dikkat etmelidir:

1. Başka bir dergi tarafından değerlendirmede olan çalışmalar gönderilme-melidir. Yazar çalışmanın başka bir yerde yayınlanmadığı veya değerlendir-me altında olmadığını bir dilekçe ile belirtmelidir.

2. Çalışmanın iki kopyası word dosyasında, CD ortamında ve basılı dökü-man olarak yazışma adresine gönderilmelidir. Ayrıca muvu@asmmmo.org.tr elektronik posta olarak gönderil-melidir. Yazısı kabul edilen yazar-lara derginin yayınlanmasından sonra telif ücreti ödenecektir. Bu nedenle yazar, dilekçesinde mail adresi ve banka hesap numarasını bildirmelidir.

3. Saha çalışması veya deneyle dayalı çalışmalarda çalışmanın dayandığı araçtan (anket, görüşme planı vs.) yazarın kimliğini belli etmeyecek şekilde bir CD ve bir kopya teslim edilmelidir.

4. Dergiye gönderilen yazıların yazar tarafından basıma uygun olduğu kabul edilecektir.

5. Yazar metnin bir kopyasını elinde tutmalıdır.

Yrd.Doç.Dr. Ahmet GÖKGÖZ	HİSSE SENEDİ GERİ ALIM VE MUHASEBESİ	1
Doç.Dr. Hakan ERKUŞ Yrd.Doç.Dr. İbrahim AKSU Ebru TURAN	KAYNAK TÜKETİM MUHASEBESİNİN DİĞER MALİYET SİSTEMLERİ İLE KARŞILAŞTIRILMASI	15
Özlem TUNCER TOKUR Onur YÜKSEL Dr. A. Engin ERGÜDEN Doç.Dr. A.R.Zafer SAYAR	BİLGİ SİSTEMLERİ DENETİMİ, VERGİ DENETİMLERİNDE UYGULANABİLECEK BİLGİ SİSTEMLERİ DENETİMLERİ VE UYGULAMALARI-BİLGİ SİSTEM DENETİMLERİNİN MESLEK MENSUPLARININ ALGISI ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA	37
Yrd.Doç.Dr. Can Tansel KAYA Yrd.Doç.Dr. Ayşe Begüm ÖKTEN	KÜLTÜR OLGUSUNUN MUHASEBE HİLELERİ ÜZERİNDEKİ ETKİSİ	63
Yrd.Doç.Dr. İdris VARICI	MUHASEBE VE DENETİM STANDARTLARI AÇISINDAN MUHASEBE TAHMİNLERİ	81